

ΟΥΓΓΡΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΤΙΒΟΡ ΒΟΝ ΧΑΛΛΑΣΣΥ

ΤΟ ΕΠΑΝΩΦΟΡΙ

Ο φημισμένος τενόρος ήταν το ζήτημα της ημέρας. "Όλη η Βουδαπέστη μιλούσε γι' αυτό και για την προσεχή εμφάνισή του στη μεγάλη όπερα. Πελάγοι πολύχρωμοι ρεκλάμες διαλάτουσαν τ' δνομά του σ' όλη την πόλη. Η έφημερίδες όλες γράφανε για το ταλέντο του και για την όπερα που θα τραγουδούσε σε λίγες μέρες.

Από μιά εβδομάδα πριν, όλες η θέσεις του θεάτρου ήταν πιασμένες. Όποιος ήθελε να φανή πως άνηκε στην ανώτερα κοινωνική τάξη, φρόντιζε να μη λείπει απ' την όπερα το βράδυ εκείνο.

Ήθελε κ' η Βίλμα να πάη στην όπερα να τον άκουσή. Και θέτανε πρόθυμη να κάνει όποιαδήποτε θυσία γι' αυτό. Μά για να θυσιάσει κανείς χορήματα, πρέπει ναχή. Κ' η Βίλμα δεν είχε καθόλου λεφτά... Ήταν μιά μικρή ήθοποιός, μιά μικρή κορίτσι της όπερέττας, άγνωστη στον κόσμο, μ' ένα πενιχρό εισόδημα.

Κι' άλλοιμονο, ούτε ο Γκιούρι, ο φίλος της Βίλμας, δεν είχε λεφτά. Ο Γκιούρι ήταν ένας μικρός δημοσιογράφος. Και δεν έδωγανε πολλά, ο καμμένος. Μόλις του φτάνανε για να ζή.

Άλλοτε, του δίναν εισιτήρια από τις έφημερίδες και τα περιοδικά όπου εργαζότανε. Και συχνά έπαιναν τη Βίλμα και πηγαίνανε στο θέατρο. Μά τώρα, όσο κι' άνε τρέξει, όσο κι' άνε είχε παρακάσει, πουθενά δεν έφτανε εισιτήριο.

— Πώς ήθελα να πηγαίνα... του έφερε η Βίλμα. Δεν μπορείς λοιπόν να βοηθ πησάνε κανένα εισιτήριο;

— Άδύνατο, αγαπητή μου... Στάθηκε αδύνατο...

— Ο πορτιέρης μας έχει μερικά... Τα πουλάει... Δεν μπορείς να πάρης κανένα; Και δεν ζητάει και παραπολλά. Τό θεωρείο τό δίνει διακόσια φράγκα.

— Διακόσια φράγκα!... Έκανε με άπελποσία ο Γκιούρι. Και σου φαίνονται λίγα;

Κι' ο Γκιούρι γέλασε με λύπη. Σκέφθηκε τα χρέη του—δεν μπορούσε πειά να ζήσει κι' άλλα δανεικά απ' τους φίλους του—σκέφτηκε και τις οικονομικοκά του, που τό είχε ζητήσει τρεις φορές τό ρούκι. Τα σκέφτηκε όλα αυτά, μά σκέφτηκε πάλι πως με κάθε θυσία έπρεπε να βοηθ εισιτήριο, γιατί με κανένα τρόπο δεν ήθελε να χαλάση τό χατήρι της Βίλμας.

Η παράστασις είχε όριστή για τις τριάντα του μηνός. Είχε άκομα έξη μέρες καιρό. Έως τότε κατι μπορούσε ίσως να γίνη.

Όσο περνούσαν η μέρες, τόσο η Βίλμα έκανε τό κέρη της, γινότανε πιο άνησχη, πιο νευρική, πιο μελαγχολική.

Στόν Γκιούρι καλά-καλά με μιλούσε. Ήταν σαν να μη τον άγατούσε πειά.

Ο Γκιούρι είχε χάσει και τά χάδια του και την ήσυχία του.

Τελείωσε! Κάτι έπρεπε να γίνη! Ο Γκιούρι έσπασε τό κεφάλι του μέρα και νύχτα. Κάτι έπρεπε να γίνη! Για όνομα τό Θεού! Πώς θα μπορούσε να μη εύχαριστήση τη Βίλμα; Πώς θα μπορούσε να βωθ τά διακόσια φράγκα που χρειάζονταν;

* * *

Είχε φτάσει η μέρα της παραστάσεως. Τ' απόγευμο ο Γκιούρι πήγε στη φίλη του χαρούμενος όσο καιμιά άλλη φορά.

— Έχουμε ένα θεωρείο! φώναξε στη Βίλμα απ' την πόρτα. Ένα θεωρείο, άκούς;

Η Βίλμα ένθουσιάζοιτκε. Πετάχτηκε επάνω, έτρεξε κοντά του, άπλωσε τά χέρια της γύρω στό λαμό του.

— Αλήθεια; Μά πως, που, πότε; Έχεις, αλήθεια, θεωρείο; Δείξε μου... Πώς τά κατάφερες;

— Τό πληροφοσα. Μου τόδωσε ο πορτιέρης μας. Είμαστε και τυχεροί, γιατί ήτανε τό τελευταίο. Μου τάφησε για διακόσια δέκα φράγκα.

— Τι καλός που είσαι! τούτε η Βίλμα γέματη χαρά. Και δεν ήταν μόνο χαρούμενη τώρα η Βίλμα. Ήταν και περήφανη. Περήφανη γιατί είχε ένα φίλο τόσο καλό... Περήφανη γιατί η άλλες, η φίλενάδες της, δεν είχανε παρά θέσεις κάτω, στην πλατεία... Πώς θα την έζηληνε η Λίονα κ' η Αράγκα και τόσες άλλες φίλενάδες της που ύδαναν στο θέατρο τό βράδυ...

— Μά η ώρα είναι περασμένη, είτε σε λίγο η Βίλμα, μόλις της πέρασε η πρώτη έκπληξις. Πρέπει να ντυθώ. Στις έπτά δέκα έτοιμη. Έλα να με πάρης... Και μίν ξεχάσης να φορέσης τό φράκο σου και τά άστρα σου τά

γάντια... Απόψε είμαστε μεγάλοι, είμαστε άριστοκράτες!...

Σε λίγο ο Γκιούρι έφυγε, κ' η Βίλμα άρχισε να ντυνεται, τραγουδώντας. Φόρεσε την καινούργια της τουαλέτα από κρέμ-ζωρζέτ, τ' άσημένα της γούβια και τό μακρύ της μαργουιταρένιο κολλέ—τί κριμα, αλήθεια, που δεν ήταν αληθινά τά μαργουιτάκια... Άλλά δεν πειράζει πάλι, από μακριά φανόντουσαν σαν αληθινά...

— Άννα, φώναξε σε λίγο η Βίλμα στην καιμαριέρα. Δώσε μου, σε παρακαλώ, τό πανωφόρι μου τό καλό, που κρέμεται στην κρεμάστρα, απέξω.

Σε δύο λεπτά ήλθε η καιμαριέρα μ' άδειανά τά χέρια και είτε στη Βίλμα:

— Τό πανωφόρι σας δεν είναι εκεί, δεσποινίς. Δεν μπορεί να μίνε εκεί, είτε η Βίλμα. Έκει θάνα. Τό πρωτό το κρέμασα. Για κείταξε καλύτερα...

Σε λίγο η καιμαριέρα χτύπησε την πόρτα και φώναξε:

— Δεν είναι πουθενά, δεσποινίς Βίλμα.

Η Βίλμα πετάχτηκε τότε έξω. Η κρεμάστρα δπου τό πρωτό είχε κρεμάσει τό πανωφόρι της, ήταν άδειανή. Τό πανωφόρι της δεν έπληγε πειά.

Η πόρτα ήταν άνοιχτή. Δεν χωρούσε άμφιβολία. Ένας λαποθύτης είχε μπη μέσα και τό είχε κλέψει...

Στις έπτά άκριβώς ήσθε κι' ο Γκιούρι. Βοήκη τη Βίλμα σωριασμένη στον καναπέ να κλαίη.

— Τό πανωφόρι μου κλέψανε! Μου κλέψανε τό πανωφόρι! φώναξε μόλις τον είδε.

Αυτός κρινίσις.

— Τό πανωφόρι σου;... Ό, Θεέ και Κύριε... Δικό σου ήτανε λοιπόν;

Ο Γκιούρι έπιασε με τά χέρια του τό κεφάλι του. Σηνήθηκε δίως γρήγορα, έβαλε τό χέρι του στην τσέπη κ' έβγαλε τό πορτοφόρι του.

Ήτανε γεμάτο λεπτά.

— Ό, Γκιούρι, έκανε η Βίλμα μόλις τό είδε.

Που τά βρήκες τόσα λεπτά; Μ' αυτά μπορείς να μου πάρης πανωφόρι καινούργιο...

Ο Γκιούρι άδειασε τότε τό πορτοφόρι στά χέρια της Βίλμας, γονάτισε δίπλα της και της είτε δίνοντας της και την άπόδειξις ενός ένεχυροδανειστήριου:

— Σχώρεσέ με! Ήθελες τόσο πολύ να πιάς στην όπερα και δεν μπορούσα να σε δυσαρεστήσω. Για χάρη λοιπόν δική σου έκανα μιά κλεψιά—την πρώτη της ζωής μου... Άς έλιπίσις πως θάνα κ' η τελευταία. Δεν ήξερα πως ήτανε δικό σου αυτό τό πανωφόρι... Τό είδα κρεμασμένο έξω στην κρεμάστρα του χώλ, κοντά στην πόρτα, και σκέφτηκα να τό πάρω και ν' άφήσω άνοιχτή την πόρτα. Πουδός θα με ύποψιαζότανε έμένα; Όλοι θάλεγαν πως τό πήρε κάποιος λαποθύτης. Άπ' τό όρθιο μπορείς κι' άνεβαίνει εδώ επάνω δπουσ θέλεις... Τό πήγα στό ένεχυροδανειστήριο... Ούτε μοι έθε καθόλου στό νόο η ιδέα πως ύποψοίσε ναμια δικό σου... Κάνονταν τόσοι, βρεπιε, σ' αυτό τό πάτωμα...

Η Βίλμα τον άκουγε άνιχτη και δεν έβγαζε μιλιά. Τέλος, σαν τελείωσε, του κατέβασε ένα χαστουκάκι στό σέβρο και τούτε γελώντας:

— Καλύτερα πούτανε δικό μου. Δεν πειράζει, φορώω άπόψε τό παλιό μου... Έλα, σήκα, να πηγαίνουμε... Θάξη άρξισει κούλας η παράστασις... Πρέπει να μπουμε πριν ούδουν τα φώτα, για να με δούν!...

Η καιμαριέρα χτύπησε την πόρτα και φώναξε...

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

Η ΠΡΟΑΙΣΘΗΣΙΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Στά 1901 έδοιοφονήθη στό Λονδίνο, την ώρα που έβγαυε από τό θέατρο, ο διάσημος Άγγλος καλλιτέχνης Ουίλλιαμ Τεράις. Κατά την ώρα της δολοφονίας άκριβώς, ο σκύλλος του καλλιτέχνηνο ούθλαξε τόσο τρομακτικά, όστε οι οικείοι του έμάντηγαν διι κάτι κακό έπρόκειτο να συμβη, άποκ και πράγματι συνέβη.

Έπίσης δύο έβδομάδες πρό τινος τρομοφόρ σεισμοί στη Μαρτινίκα, η κότες των περισσότερών φρονιμόνων κατελήφθησαν από πανικό, τά φειδια έγκατέλειψαν τις φουλές τους, τά πουλιά έπαψαν να κελαιοδύν και έν γένει κανένα ζωο ή πτηνό δεν έμεινε στα μέρη που ήσαν κοντά στό ήφραίοτε.

Οι κάτοικοι των περιχώρων βλέποντας αυτά τά σημεία κατελήφθησαν από άνησχη και, όπως άπεδείχθη, δεν είχαν άδικο.

